

Projekt

Burmistrz STRYKOWA
z dnia 5 grudnia 2024 r.
Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W STRYKOWIE**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na lata 2025-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i 1572), art. 4¹ ust. 1-2a i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz art. 5 ust. 1 i art. 10 ust. 1-2a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na lata 2025-2026, będący załącznikiem do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Strykowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Strykowie

Damian Drzewiecki

INSPEKTOR

Anna Michrzałek

Paulina Lesiecka-Koralowa

radca prawny

Z up. BURMISTRZA

Radosław Zaborowski

Prezydent Gminy Stryków

Id: DFFD1637-5AF6-45C9-A365-FD586BFC3D40. Projekt

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE STRYKÓW NA LATA 2025-2026

I. Wstęp

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na lata 2025-2026, zwany dalej "Programem", jest kontynuacją działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień realizowanych w poprzednich latach. Obowiązek jego uchwalenia wynika z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151). Program zakłada realizację działań, które są zgodne zarówno z kierunkami zawartymi w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, jak i z kierunkami zawartymi w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939).

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Gminy Stryków. Działania programu będą prowadzone i na rzecz dzieci i młodzieży, rodziców, opiekunów i wychowawców, rodzin z problemem uzależnień, osób uzależnionych i współuzależnionych, osób doznających przemocy oraz ją stosujących, przedstawicieli służb (pedagogów, psychologów, kuratorów, pracowników socjalnych, terapeutów, policjantów, pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych, nauczycieli), seniorów, sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Celem głównym Programu jest zapobieganie uzależnieniom od substancji psychoaktywnych (do których zalicza się zarówno alkohol jak i narkotyki) poprzez podniesienie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Stryków (w szczególności dzieci i młodzieży) na temat szkodliwości ich stosowania, a także ograniczenie szkód zdrowotnych oraz społecznych będących następstwem spożywania alkoholu czy zażywania narkotyków. Z problemami wynikającymi z nadużywania środków psychoaktywnych bardzo często wiąże się występowanie zjawiska przemocy domowej, stąd w Programie przewidziano do realizacji również zadania z tego obszaru. W Programie uwzględniono również problematykę uzależnień behawioralnych (czynnościowych), czyli form zaburzeń związanych z niekontrolowanym wykonywaniem jakiś czynności oraz kontynuowaniem ich mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia.

Zadania zawarte w Programie mają charakter długofalowy i są kontynuacją działań prowadzonych w latach ubiegłych. Ramy czasowe poszczególnych zadań obejmują lata 2025-2026

Program został przygotowany w oparciu o:

- cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia,
- dane oraz wnioski wynikające z raportu sporządzonego na podstawie diagnozy lokalnych problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Stryków przeprowadzonej w okresie od 15 sierpnia do 10 października 2024 r.,
- wskazówki zawarte w rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii opracowane przez zespół Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- wskazówki dla samorządów gminnych dotyczące realizacji zadań z zakresu uzależnień behawioralnych, stanowiących element gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii opracowane przez zespół Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i skonsultowane z ekspertami z zakresu profilaktyki i badań.

Za koordynację i realizację zadań Programu odpowiedzialny jest Wydział Spraw Obywatelskich i Społecznych Urzędu Miejskiego w Strykowie.

Program realizowany jest we współpracy z innymi podmiotami, w tym w szczególności:

- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strykowie, zwaną dalej "GKRPA",
- placówkami oświatowymi,
- Komisariatem Policji,
- Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przemocy domowej w Gminie Stryków,
- Świetlicą Środowiskową,
- poradnią leczenia uzależnień,
- placówkami służby zdrowia.

Na realizację zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii ujętych w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na lata 2025-2026 przeznacza się dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 18¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ tej ustawy.

II. Skala problemów związanych z sięganiem po środki psychoaktywne wśród dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców z terenu miasta i gminy Stryków oraz dane z badań nt. rozpowszechnienia hazardu i innych uzależnień behawioralnych oraz identyfikacji czynników ryzyka i czynników chroniących zrealizowanych przez Fundację Centrum Badania Opinii Społecznej na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

W okresie od 15 sierpnia do 10 października 2024 r. została przeprowadzona diagnoza lokalnych problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Stryków. Badania związane z sięganiem po substancje uzależniające, korzystaniem z interaktywnych mediów, przemocą domową oraz cyberprzeciążeniem przeprowadzili specjaliści z firmy „PROGRES” z Kuluszek. W diagnozie udział wzięli uczniowie klas IV (23,8%), VI (19,9%) i VIII (23,3%) szkół podstawowych, II klas liceum i technikum (33%) oraz osoby dorosłe w wieku 18-34 lat oraz 35 lat i więcej (200 osób), w tym 42,7% badanych uczniów stanowiły dziewczęta, natomiast 57,3 % badanych stanowili chłopcy. W próbie osób dorosłych w badaniu wzięło udział 100 kobiet oraz 100 mężczyzn należących do dwóch kategorii wiekowych.

Jak wynika z otrzymanych badań alkohol jest najbardziej popularną używką w populacji zbadanych uczniów. 57,8% badanych uczennic i 65% badanych uczniów ma za sobą pierwsze próby picia alkoholu. Im starsza grupa wiekowa, tym częściej padały deklaracje kontaktu z alkoholem. Pierwsze kontakty z alkoholem w IV klasach szkół podstawowych ma za sobą 12,2% badanych uczniów, w klasach VI 16,7%, w klasach VIII 56,8%, a w II klasach liceum i technikum 65,7%. Zdecydowanie najchętniej młodzi ludzie sięgają po piwo. W grupie najstarszych respondentów mamy jednak do czynienia z częstym udziałem napojów wysokoprocentowych w strukturze spożycia napojów alkoholowych. Wart uwagi jest również fakt, że w grupie badanych uczniów mamy osoby, które nigdy w życiu nie piły napojów alkoholowych (87,8 % czwartoklasistów, 83,3% szóstoklasistów, 43,2% ósmoklasistów oraz 34,3% drugoklasistów liceum i technikum). Takie dane wskazujące odsetek młodzieży zachowującej abstynencję mogą częściowo napawać optymizmem. Zjawisko rozpowszechnienia picia alkoholu okazało się niezmienne dla płci badanych osób.

Najbardziej znaną substancją odurzającą wśród wszystkich badanych grup bez względu na płeć oraz wiek respondentów są: środki uspokajające lub nasenne (74,1%), kokaina (71,0%), dopalacze (70,9%), marihuana/haszysz (70,1%), amfetamina (60,4%), grzyby halucynogenne (60,2%), "pigułka gwałtu" (59,1%), heroina (55,1%), mefedron (47,2%), ecstasy (38,6%), crack (26,1%) oraz LSD (25,3%). Wśród grupy badanej młodzieży na pierwszym miejscu pod względem eksperymentowania po raz pierwszy z substancjami psychoaktywnymi znajdują się środki uspokajające i nasenne, inne leki bez zaleceń lekarza, dopalacze, kawa z kokainą oraz marihuana lub haszysz.

W przypadku korzystania z komputera oraz Internetu można powiedzieć, że tak jak komputer zawładnął wolnym czasem młodych ludzi zastępując inne sposoby jego wykorzystania, tak samo dzieje się z Internetem, i to właśnie Internet ma na nich największy wpływ. Zdecydowanie większa część badanych poświęca swój czas, aby korzystać z Internetu codziennie. Deklaruje to 79,6% badanych uczennic i 86,4% badanych uczniów. Najczęściej korzystają z Internetu komunikując się z innymi osobami (54,1%), grając on-line (53,9%), szukając informacji oraz najnowszych wiadomości (46,6%), pobierając pliki z muzyką, filmami czy też e-booki (32,8%),

biorąc udział w aukcjach internetowych/zakupach (30,2%), w celach edukacyjnych (29,8%), surfując bez celu (26,4%) czy też poznając nowych ludzi (15,3%). Niepokojący jest fakt, że Internet zajmuje bardzo ważną część w życiu młodych ludzi i pomaga im w realizowaniu podstawowych potrzeb, a takie postępowanie szybko prowadzi do uzależnienia. Już w grupie najmłodszych respondentów zdarzają się przypadki uzależnienia do Internetu (2,0% badanych czwartoklasistów). Uzależnienie od Internetu zadeklarowało 12,2% badanych szóstoklasistów, 6,3% ósmoklasistów oraz 5,9% drugoklasistów liceum i technikum. Kolejnym uzależnieniem, które dotyka młode społeczeństwo jest uzależnienie od telefonu komórkowego/smartfona. W przeprowadzonej ankiecie aż 100% badanych uczniów klas IV, 97,6% uczniów klas VI, 95,8% uczniów klas VIII oraz 100% uczniów II klas liceum i technikum zadeklarowało posiadanie telefonu komórkowego/smartfona. Większość z badanych uczniów nie wyobraża sobie codziennego życia bez telefonu. W badanej grupie ujawniono przypadki deklaracji uzależnienia od telefonu i to nawet w grupie najmłodszych.

Poruszając temat stereotypów myślowych, a przemocy domowej widzianej oczami młodych ludzi 35,0% badanych dziewcząt i 22,1 % badanych chłopców za prawdziwe uważa stwierdzenie, że "wszyscy rodzice często krzyczą na swoje dzieci". Ponad 5,0% badanych uczennic i 5,3% badanych uczniów zgodziło się ze stwierdzeniem, że "dzieci, które są bite, zawsze na to lanie zasługują", a 5,0% badanych uczennic i 10,6% badanych uczniów stwierdziło, że "aby zachęcić dzieci do nauki, rodzice muszą im czasem przylać". Natomiast 18,8% badanych uczennic i 10,6% badanych uczniów stwierdziło, że "poniżanie dzieci przez dorosłych jest czymś zwyczajnym". Niestety takie stwierdzenia budzą niepokój i mogą sugerować, że taki odsetek badanej młodzieży na co dzień spotyka się z takim traktowaniem u siebie w domu i traktuje je, jako przyjętą normę. Należy pamiętać również o tym, że ta część badanych uczniów w przyszłości może powielać opisane wyżej wzorce destrukcyjnych zachowań, kiedy w przyszłości założy własną rodzinę. Na podstawie przeprowadzonych badań 17,7% badanych dziewcząt i 14,2 % badanych chłopców doświadcza bicia przez dorosłych. Najczęściej sprawcami bicia byli rodzice, zarówno mama, jak i tata. Znaczna część badanych uczniów uważa, że problem przemocy nasila się. Zadeklarowało tak 22,2% uczniów klas IV, 16,7% uczniów klas VI, 31,3% uczniów klas VIII oraz 32,8% uczniów II klas liceum i technikum. Ponadto w każdej grupie wiekowej są uczniowie, którzy kiedykolwiek doświadczyli przemocy ze strony innego ucznia na terenie szkoły, deklarując, że mają do czynienia z agresją słowną, biciem, szarpaniem, zastraszaniem oraz grożeniem, przemocą internetową czy też wymuszaniem np. pieniędzy. Inną formą przemocy wskazaną przez badanych jest również cyberprzemoc w postaci wyśmiewania, nękania, oczerniania, prześladowania czy wykluczenia z grupy. Z kolei jako przyczynę stosowania cyberprzemocy uczniowie wskazywali na takie powody jak zazdrość, złośliwość, chęć zemsty czy zaimponowania innym, skupienia na sobie uwagi oraz nuda. Badani dorośli, jako największe źródło wpływu na negatywne i agresywne zachowanie dzieci i młodzieży wskazują Internet. Uważa tak 29,5% dorosłych respondentów.

W przypadku dorosłych respondentów wskazano, że nieco ponad 20% (21,5%) badanych pije alkohol w sposób ryzykowny. W zakresie spożywania alkoholu można wskazać, że to badani mężczyźni spożywają go częściej, jednak w zakresie częstości picia, jak i ilości wypijanego jednorazowo alkoholu można wskazać na zjawisko zacierania się różnic w stylu picia pomiędzy kobietami i mężczyznami. Jedyny wyjątek jaki należy wypunktować to fakt, że badani mężczyźni częściej wypijają większą ilość porcji alkoholu podczas jednego dnia. Również mężczyźni nieznacznie częściej wskazywali, że po wypiciu alkoholu zrobili coś niewłaściwego, co naruszyło przyjęte normy postępowania. Częściej też mają poczucie winy bądź wyrzuty sumienia po wypiciu alkoholu.

Odnosząc się do nadużywania innych substancji uzależniających to sięga po nie ponad 47% respondentów do 34 roku życia i 45% respondentów po 35 roku życia. Jak wynika z otrzymanych danych można wyróżnić pięć grup substancji uzależniających, jakie zażywają badane osoby. I tak, aż 22,5% badanych spożywa energetyki, 15% pali papierosy tradycyjne, 9,5% zażywa leki uspokajające, 9,5% bierze leki nasenne, a 6% badanych pali papierosy elektroniczne. Bardzo ostrożnie można wnioskować, że problem uzależnienia narkotykowego w chwili obecnej wśród badanej dorosłej części społeczeństwa nie został ujawniony, choć biorąc pod uwagę dane za lata 2021-2023 przekazane z poradni oraz Punktu Konsultacyjnego, można stwierdzić, że problem ten jednak zaczyna się ujawniać.

W przypadku korzystania z komputera przez osoby dorosłe zadeklarowało to 32% badanych respondentów od 18 do 34 roku życia i 35% respondentów powyżej 35 roku życia. Uzależnienie od komputera zadeklarowało 1% respondentów w przedziale wiekowym 18-34 lata oraz 2% respondentów powyżej 35 roku życia. Problem uzależnienia do komputera nieznacznie częściej dotyczy badanych mężczyzn niż kobiet. Natomiast odnośnie deklaracji korzystania z Internetu potwierdziło to aż 92% respondentek i 85% respondentów. Ponadto, aż 100%

respondentów do 34 roku życia i 77% respondentów powyżej 35 roku życia spędza czas w sieci. 65% badanych osób do 34 roku życia i 47% osób powyżej 35 roku życia deklaruje codzienne korzystanie z Internetu. Tak więc można powiedzieć, że to Internet, bardziej niż sam komputer, zawładnął czasem badanych osób zastępując tym samym inne sposoby jego wykorzystania. To wszystko może prowadzić do tzw. uzależnień behawioralnych, wśród których wymienia się m.in. właśnie uzależnienie od komputera/sieci internetowej.

Biorąc pod uwagę inny rodzaj uzależnienia behawioralnego, a mianowicie hazard, to aż 51 % badanych kobiet i 55% mężczyzn oraz 50% badanych osób do 34 roku życia i 56% badanych powyżej 35 roku życia zajmuje się hazardem. Pierwszymi grami hazardowymi, w jakie grali badani respondenci były przede wszystkim gry losowe lub inne gry i loterie Totalizatora Sportowego (23,5%), konkursy/gry, w których trzeba dzwonić lub wysyłać sms-y (14,5%) oraz zakłady bukmacherskie (7%), karty (7%) czy też automaty (1%). Główną przyczyną zajmowania się wśród badanej populacji grami hazardowymi bez względu na wiek oraz płeć respondentów jest przede wszystkim chęć wygrania, wzbogacenia się, aby szybko i łatwo zarobić pieniądze, "czysty przypadek" oraz chęć pocucia adrenaliny i ciekawość czy też chęć od stresowania się dla rozrywki i zabawy.

W odniesieniu do zjawiska przemocy, na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, iż najczęściej krzywdzoną w rodzinie jest kobieta - żona bądź matka. Osobą, która krzywdzi jest najczęściej mąż bądź dorosłe dziecko. Pocieszający jest fakt, że zarówno osoby do 34 roku życia, jak i te powyżej 35 roku życia oraz zarówno kobiety jak i mężczyźni zdecydowanie zadeklarowali, że osobą odpowiedzialną za przemoc jest przede wszystkim krzywdziciel. Zadeklarowało tak 100% badanych kobiet i 100% badanych mężczyzn. Zarówno wśród badanych kobiet jak i mężczyzn istnieje przekonanie, że należy uczyć młodzież sposobów szukania porozumienia i budowania relacji wolnych od przemocy. Niepokojący jest jednak odsetek badanych osób, które wskazują, że takie problemy muszą zostać w gronie rodziny, której to dotyczy. Respondenci zgadzają się ze stwierdzeniem, że "nie należy wtrącać się w sprawy rodzinne nawet, jeśli podejrzewamy, że dochodzi w niej do przemocy". Deklaruje tak 37% badanych kobiet i 34% badanych mężczyzn. Jest to trudny temat, ale należy mieć świadomość, że milczenie w takich przypadkach powoduje eskalację przemocy i poczucie bezkarności sprawcy.

Otrzymane dane stanowią bardzo ważny punkt odniesienia dla planowanych działań profilaktycznych. Pierwszym i podstawowym działaniem powinna być profilaktyka szkolna dla dzieci w różnym wieku. Takie oddziaływania powinny być powtarzane i systematyczne. Należy prowadzić działania informacyjne, zmieniające niekorzystne stereotypy, uwalniające na problem, zwiększające kompetencje rodziców w relacjach z dziećmi oraz kompetencje pedagogów w zakresie rozpoznawania i pomocy dzieciom z tzw. grup podwyższonego ryzyka oraz pracy profilaktycznej w szkole. Również w zakresie tzw. uzależnień behawioralnych proces oddziaływań profilaktycznych musi być długofalowy i wielostopniowy, a odbiorcami powinni być uczniowie oraz ich najbliższe otoczenie, czyli ich rodzice i pedagodzy. Kolejnym działaniem służącym podtrzymaniu dobrych praktyk w zakresie ograniczania skali zjawiska przemocy domowej powinna być edukacja pracowników służb i instytucji, którzy w ramach swojej pracy spotykają się z problemem przemocy. Winna być również prowadzona szeroko zakrojona edukacja społeczna adresowana nie tylko do dzieci i młodzieży, ale także osób dorosłych, w ramach której byłaby popularyzowana wiedza na temat istniejących uzależnień, ich konsekwencji oraz sposobów udzielanej pomocy. Duży nacisk należy również położyć na pracę zmieniającą postawy dorosłych związane z organizowaniem swojego czasu wolnego oraz swoich dzieci.

Dane z badań nt. rozpowszechnienia hazardu i innych uzależnień behawioralnych oraz identyfikacji czynników ryzyka i czynników chroniących zrealizowanych przez Fundację Centrum Badania Opinii Społecznej na zlecenie Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, przedstawiają się następująco:

a) Hazard - W ciągu pięciu lat dzielących obecną edycję badania od poprzedniej spadł nieco odsetek Polaków grających w gry na pieniądze – grający stanowią obecnie 31,7% ogółu, podczas gdy w 2019 roku odsetek ten był o 5,4 punktu procentowego wyższy (37,1%). Generalnie porównanie danych z lat 2012–2024 wskazuje na zahamowanie trendu wzrostowego, jeśli chodzi o odsetek osób uczestniczących w grach na pieniądze, z jakim mieliśmy do czynienia w latach 2012–2019. Do najpopularniejszych gier na pieniądze należą gry liczbowe Totalizatora Sportowego (21,1%), a w następnej kolejności różnego rodzaju zdrajki (15,5%), loterie i konkursy SMS-owe (5,1%) oraz automaty do gier z tzw. niskimi wygranymi (2,6%). W porównaniu z okresem sprzed pięciu lat ranking popularności gier na pieniądze nie uległ zmianom, spadła natomiast popularność poszczególnych gier wyrażona odsetkiem grających.

b) Internet - W kolejnych edycjach badania obserwujemy wzrost skali korzystania z Internetu. Obecnie online jest ponad ośmiu na dziesięciu Polaków mających 15 lat lub więcej (83,3%, co stanowi ponad 24 miliony ludzi), tj. o 9,1 punktu procentowego więcej niż przed pięcioma laty. Już wtedy korzystanie z internetu deklarowali niemal wszyscy badani poniżej 35 roku życia. Od tego czasu jednak nastąpił znaczny przyrost internautów w starszych grupach wiekowych, szczególnie wśród osób po 54 roku życia. Można powiedzieć, że teraz dla większości Polaków Internet jest stałym elementem codzienności – ponad siedmiu na dziesięciu badanych (70,6%) korzysta z niego codziennie lub prawie codziennie.

III. Realizacja zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałaniem narkomanii.

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i osób zagrożonych uzależnieniem.

1) prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków ich rodzin w Strykowie przy ul. Tadeusza Kościuszki 31 (zadania punktu: motywowanie osób uzależnionych oraz członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych; motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie oraz osób używających narkotyków do zmiany zachowania; udzielanie wsparcia osobom po zakończonym procesie terapii uzależnień (np. przez rozmowy podtrzymujące); rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie informacji o możliwościach powstrzymania przemocy, stosownego wsparcia i pomocy; inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej oraz gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu gminy, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny);

2) świadczenie usług przez specjalistów psychoterapii uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym (udzielanie porad, wsparcia, prowadzenie konsultacji, motywowanie do podjęcia leczenia, itp.);

3) świadczenie usług psychologicznych w Punkcie Konsultacyjnym (nawiązanie kontaktu, udzielanie porad, wsparcia, motywowanie, poradnictwo, itp.);

4) porady i wsparcie psychologiczne skierowane do dzieci i młodzieży z problemami związanymi z używaniem substancji psychoaktywnych oraz dla dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin, w których występują problemy związane z uzależnieniami i innymi zachowaniami ryzykownymi;

5) finansowanie dodatkowych indywidualnych i grupowych zajęć terapeutycznych dla mieszkańców gminy w tym dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz członków ich rodzin (np. zajęcia DDA, zajęcia terapeutyczne dla par, zajęcia dla osób wychodzących z uzależnienia, itp.);

6) finansowanie indywidualnych i grupowych zajęć psychoedukacyjno-terapeutycznych dla osób dotkniętych problemem alkoholowym/przemocy;

7) finansowanie zajęć edukacyjno-terapeutycznych dla kobiet współuzależnionych;

8) funkcjonowanie telefonu czynnego w godzinach pracy Punktu Konsultacyjnego (42) 719-81-53;

9) upowszechnianie informacji na temat placówek oferujących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy (uzależnienia, przemoc, zdrowie psychiczne).

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową:

1) kontynuacja świadczenia usług przez specjalistów psychoterapii uzależnień i psychologa dla osób uzależnionych, współuzależnionych, doznających i stosujących przemoc oraz członków ich rodzin w Punkcie Konsultacyjnym w Strykowie;

2) finansowanie zajęć socjoterapeutycznych i psychologicznych dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;

3) pełnienie dyżurów przez członków GKRPA w Punkcie Konsultacyjnym;

4) wspieranie działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przemocy domowej w Gminie Stryków oraz uczestnictwo członka GKRPA w grupach roboczych i posiedzeniach zespołu;

5) współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strykowie, Komisariatu Policji w Strykowie, Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Strykowie oraz placówek oświatowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii;

6) pokrywanie kosztów wydania przez biegłych sądowych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu dla osób skierowanych na badania lub leczenie przez GKRPA;

7) wnioskowanie do Sądu Rejonowego w Zgierzu o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu wobec osób uzależnionych od alkoholu;

8) dofinansowanie kosztów pobytu członków rodzin z problemem alkoholowym lub innymi uzależnieniami (również osób objętych działaniami GKRPA, uzależnionych i współuzależnionych) na terapeutycznych obozach rodzinnych, organizacja obozu terapeutycznego dla rodzin lub socjoterapeutycznego dla dzieci;

9) prowadzenie zajęć opiekuńczo-wychowawczych (w tym pomoc w nauce) dla dzieci.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

1) działania informacyjno-edukacyjne o charakterze profilaktycznym skierowane do dzieci, młodzieży, rodziców, nauczycieli, osób dorosłych w tym seniorów oraz wspieranie działań profilaktycznych polegających na organizowaniu lokalnych spotkań, szkoleń, imprez mających odniesienia profilaktyczne o charakterze sportowym, kulturalnym i rozrywkowym;

a) wdrażanie i realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktycznych w ramach systemu rekomendowanych programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym realizowanie programów profilaktycznych wspierających umiejętności wychowawcze rodziców,

b) organizowanie warsztatów, spotkań, zajęć, kampanii profilaktycznych/edukacyjnych obejmujących tematykę przemocy, różnego rodzaju uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych,

c) organizowanie zajęć o charakterze psychologiczno-pedagogicznym kierowanych do dzieci wykazujących zaburzenia zachowania i inne dysfunkcje w miarę potrzeb zgłaszanych przez właściwe placówki,

d) finansowanie/dofinansowanie działań profilaktycznych związanych ze szkolnymi programami wychowawczo-profilaktycznymi po zgłoszeniu przez placówki oświatowe oraz konkursów o charakterze profilaktycznym i związanych z nimi nagród,

e) podejmowanie działań informacyjnych i edukacyjnych na temat picia alkoholu przez kobiety w czasie ciąży, edukacja uczniów oraz przedstawicieli różnych grup zawodowych na temat FAS/FASD,

f) prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych adresowanych do różnych grup docelowych a w szczególności do dzieci i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających a także pozamedycznego stosowania leków, których używanie może prowadzić do uzależnienia,

g) realizacja działań związanych ze wzmacnianiem kompetencji społecznych i umiejętności komunikacji uczniów, przemocą rówieśniczą oraz sposobami radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych,

h) prowadzenie działań dotyczących przeciwdziałania nietrzeźwości na drogach, bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez działania prewencyjne i edukacyjne skierowane do uczestników ruchu drogowego (np. zakup kamizelek i gadżetów odblaskowych dla dzieci) oraz udział w programie „Bezpiecznie – Chce się żyć”,

i) organizacja profilaktycznej gry miejskiej dotyczącej tematu uzależnień oraz przemocy i jej realizacja poprzez zabawę i propagowanie zdrowego stylu życia oraz promowanie instytucji związanych z realizacją zadań w przedmiotowym zakresie (zakup materiałów, usług, nagród).

2) promowanie trzeźwości oraz zdrowego stylu życia wolnego od wszelkich uzależnień i przemocy poprzez organizację, finansowanie/dofinansowanie spotkań, imprez, turniejów, pikników rodzinnych, dni trzeźwości traktowanych jako promocja i alternatywa bezpiecznej zabawy bez środków psychoaktywnych;

3) finansowanie/dofinansowanie dodatkowych, pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych o charakterze profilaktycznym konstruktywnie wpływających na postawy młodych ludzi wobec używek jako formy

promowania zdrowego stylu życia oraz alternatywnej formy spędzania czasu wolnego w celu minimalizacji występowania zachowań ryzykownych, w tym zakup sprzętu sportowego;

4) zakup i dystrybucja materiałów edukacyjno-informacyjnych/kampanijnych o tematyce różnego rodzaju uzależnień (w tym behawioralnych), przemocy domowej oraz zdrowia psychicznego (np. filmy DVD, ulotki, plakaty, broszury, poradniki, książki itp.), roczna prenumerata czasopism specjalistycznych oraz zakup innych materiałów/produktów niezbędnych do realizacji założeń zawartych w gminnym programie profilaktyki;

5) finansowanie szkoleń w zakresie różnego rodzaju uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz przemocy podnoszących kompetencje różnych grup zawodowych (nauczycieli, pedagogów/psychologów, terapeutów, pracowników socjalnych, kuratorów sądowych, przedstawicieli Policji, pracowników służby zdrowia, pracowników UM w Strykowie, członków GKRPA, pracowników Punktu Konsultacyjnego) oraz rodziców;

6) warsztaty, zajęcia, spotkania skierowane do seniorów dotyczące tematyki różnego rodzaju uzależnień, zdrowia psychicznego oraz zajęcia promujące zdrowy styl życia jako alternatywa spędzania czasu wolnego;

7) działania o charakterze edukacyjnym skierowane do sprzedawców oraz właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych;

8) finansowanie badań, sondaży, lokalnych diagnoz i ekspertyz oceniających aktualny stan problemów w zakresie uzależnień i przemocy;

9) zakup art. spożywczych, naczyń jednorazowych, serwetek, itp. związanych z realizacją zadań określonych w programie (np. w związku z organizacją szkoleń, spotkań, warsztatów, itp.)

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz problemów narkomanii:

1) udzielanie wsparcia finansowego dla szkół oraz innych podmiotów zajmujących się zagospodarowaniem czasu wolnego dla dzieci i młodzieży w trakcie roku szkolnego, poza godzinami lekcyjnymi, w czasie wakacji oraz ferii zimowych m.in. poprzez;

a) pokrywanie kosztów wyjazdów i wycieczek dla dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach opiekuńczo-wychowawczych,

b) wsparcie finansowe dla świetlicy środowiskowej oraz punktów, w których prowadzone są zajęcia opiekuńczo-wychowawcze (zakup usług, materiałów, pomocy dydaktycznych, wyposażenia, nagród, upominków, artykułów chemicznych i przemysłowych),

c) dofinansowanie imprez, spotkań i zajęć z elementami profilaktyki w zakresie promocji zdrowia psychicznego oraz zdrowego stylu życia dla mieszkańców gminy po rozpatrzeniu wniosków złożonych przez szkołę, sołectwa, świetlice itp.,

d) wsparcie działań środowisk abstynenckich poprzez promocję ich działań oraz współorganizację spotkań, wieczorów tematycznych - trzeźwościowych,

e) udział w kampaniach społeczno-edukacyjnych,

2) zakup testów narkotykowych dla Policji.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego. Dotyczą one przypadku złamania zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych nietrzeźwym, nieletnim, na kredyt lub pod zastaw oraz złamania zasad reklamy i promocji napojów alkoholowych (kontrola punktów sprzedaży).

6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej oraz pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego:

1) wspieranie przedsięwzięć mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i marginalizacji osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin (współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej);

2) pomoc społeczna osobom uzależnionym i ich rodzinom, realizowana i finansowana przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strykowie;

3) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

IV. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strykowie:

1) członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie i jest ono wypłacane na podstawie podpisanych list obecności w następującej wysokości:

a) za udział w posiedzeniu dla Przewodniczącego Komisji – 300,00 zł (brutto), dla pozostałych członków Komisji po 250,00 zł (brutto),

b) za pełnienie dyżuru w Punkcie Konsultacyjnym po 230,00 zł (brutto) oraz za przeprowadzenie kontroli punktu sprzedaży napojów alkoholowych po 250,00 zł (brutto) dla każdego członka Komisji;

2) w przypadku zbiegu posiedzenia i dyżuru w jednym dniu przysługuje jedno wynagrodzenie;

3) posiedzenia GKRPA odbywają się po godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Strykowie, nie mniej niż raz w miesiącu;

4) koszty delegacji związane ze szkoleniami oraz kontrolami punktów sprzedaży (w tym zwrot kosztów podróży).

V. Dodatkowe koszty związane z funkcjonowaniem Punktu Konsultacyjnego w Strykowie przy ul. Tadeusza Kościuszki 31:

1) sprzątanie pomieszczeń;

2) zakup artykułów chemicznych i przemysłowych na potrzeby utrzymania czystości w pomieszczeniach punktu;

3) remont, zakup wyposażenia, sprzętu oraz innych materiałów niezbędnych do realizacji zadań w punkcie,

4) zakup materiałów biurowych na potrzeby punktu,

5) opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych.

Uzasadnienie

Konieczność podjęcia uchwały w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stryków na lata 2025-2026, wynika bezpośrednio z art. 4¹ ust. 2 i ust. 2a ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), które stanowią, że „realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalanego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym (...)” oraz „gminny program, o którym mowa w ust. 2, sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata”.

Program na lata 2025-2026 został przygotowany w oparciu o:

- cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia,
- dane oraz wnioski wynikające z raportu sporządzonego na podstawie diagnozy lokalnych problemów społecznych wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców Gminy Stryków przeprowadzonej w okresie od 15 sierpnia do 10 października 2024 r.,
- wskazówki zawarte w rekomendacjach do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii opracowane przez zespół Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom,
- wskazówki dla samorządów gminnych dotyczące realizacji zadań z zakresu uzależnień behawioralnych, stanowiących element gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii opracowane przez zespół Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom i skonsultowane z ekspertami z zakresu profilaktyki i badań.

